

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 9.Pf.20.555/2023/6/II.

A felperes:

felperes

felperes címe

A felperes képviselője:

dr. Molnár Noémi Fanni ügyvéd

ügyvéd címe

Az alperes:

Magyar Államkincstár

1054 Budapest, Hold utca 4.

Az alperes képviselője:

dr. Molnár Dániel kamarai jogtanácsos

dr. Garancsi Zsolt kamarai jogtanácsos

A per tárgya: közérdekű adat kiadása

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 27.P.21.980/2023/9.

A fellebbezést benyújtó fél: alperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 122.500 (százhuszonkétezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget.

Az eljárás illetékmentes.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes keresetében arra kérte kötelezni az alperest, hogy küldje meg részére a 2017-2022. évekre vonatkozóan az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság által folyósított nyugdíj- és nyugdíjszerű ellátások részletes adatait (létszám és átlagösszeg), nemenként, születési évenként, járásonként és ellátás-típusonként, azzal, hogy a nyugdíjprémiumot és az Erzsébet-utalványokat külön ellátásként jelenítse meg. Előadta, hogy kutatást kíván végezni, rendszeresen készít költségvetési számításokat. Az igényelt adatok megfelelnek a közérdekű adat fogalmának, mivel a folyósított nyugdíjak és nyugdíjszerű ellátások részletes adatait alperes alaptevékenysége körében kezeli. Az adatok létezését azzal kívánta igazolni, hogy 2017 júliusában az alperes egy másik kutató kérésére kiadta a jelen perrel azonos tárgyú adatokat, továbbá azzal is, hogy a NAIH megállapítása szerint sem tekinthető adatelőállításnak az, hogy a felperes által kért módon kell az adatokat megszerezni. Hivatkozott arra is, hogy az adatkezelő nem tagadhatja meg a közérdekű adatokhoz való hozzáférés biztosítását azon az alapon, hogy az az általa kezelt dokumentum vizsgálatát és a benne található nyilvános adatoknak a nem nyilvános adatoktól való elkülönítését igényelné (21/2013. (VII. 19.) AB határozat, [64] bekezdés). A kérelmet főszabály szerint teljesíteni kell, függetlenül a rögzítés formájától és attól, hogy az adatkezelő nyilvántartásainak és a tárolt iratok áttekintése útján ki kell keresni.

[2] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint a felperes által kiadni kért adatok tekintetében az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Info tv.) 3. § 9. pontja szerint nem minősül adatkezelőnek, a kért adatokat nem kezeli. Hivatkozott a 13/2019. (IV. 8.) AB határozat (továbbiakban: AB határozat) [55] és [59] bekezdésére. Előadta, hogy az érintett tárgykörben az alperes személyes adatokat kezel, az adatkérés nem volt teljesíthető a személyes adatok átadásával. Álláspontja szerint a kiadni kért adatok az AB határozat megállapításai szerint minősülnek, vagyis azok nem léteznek, azokat elő kellene állítania ahhoz, hogy kiadhatóak legyenek. Érvelése szerint a felperes által igényelt adatok kizárólag megfelelő szakismerettel végzett szűrésekkel, adattisztításokkal, statisztikai transzformációkkal és egyéb, hozzáadott értéket és tudást igénylő műveletekkel lennének előállíthatók, az adatszolgáltatás teljesítése ezért új, minőségileg más adat előállításának, a nyers adatokból készített kimutatásnak minősül. Utalt arra, hogy a felperes által megjelölt kutatónak teljesített adatkérés nem minősül a perbelivel analógnak.

[3] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül, a e-mail cím e-mail címre megküldve adja ki a felperesnek 2017-2022. évekre vonatkozóan az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság által folyósított nyugdíjak és nyugdíjszerű ellátások létszámra és átlagösszegre vonatkozó adatait, nemenként, születési évenként, járasonként és ellátástípusonként bontva, azzal, hogy a nyugdíjprémiumot és az Erzsébet-utalványokat külön ellátásként jelenítse meg. Kötelezte arra is, hogy fizessen meg a felperesnek 175.000 forint perköltséget.

[4] Az elsőfokú bíróság döntését az Info tv. 3. § 9. pontjára, valamint az AB határozatban foglaltakra alapította.

[5] Ítéletének tényállásában megállapította, hogy a felperes jelen per tárgyát képező adatkiadás iránti kérelmét megelőző azonos kérelmét az alperes megtagadta arra hivatkozással, hogy az érintett adatokat a kért formában nem kezeli, azok előállítására nem kötelezhető. Az adatkezelő nem köteles adatgyűjtésre, illetve az általa kezelt adatok összevetése útján új, minőségileg más adat, adatsor előállítására, nem formálhat jogot továbbá az adatkérő arra, hogy helyette más végezze el az egyébként hozzáférhető adatok leválogatását.

[6] A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (NAIH) ezt követően vizsgálatot indított, melyben az alperes előadta, hogy a kért adatokat a közfeladatot ellátó szerv kezelésében lévő adatokból az egyszerű matematikai, informatikai műveleteken túlmutató tevékenységgel lehet csak előállítani, ezért azok nem minősülnek a szerv kezelésében lévő közérdekű adatoknak. A közfeladata ellátása során kezelt, konkrét személyeket érintő tételes személyes adatokból a felperes által igényelt adatok előállításához nagyszámú statisztikai transzformációra van szükség. Felsorolta azokat a műveleteket, amelyek a felperes által kért adatok előállításához szükségesek lennének. E műveletek: adatkezelési lépések az elemi adatok alapján, lekérdezések keretében, új adattáblák kialakítása új mezőstruktúrával, sorbarendezési szabályok alkalmazása.

[7] A NAIH a 977-1/2023. sz. alatti levelében arról tájékoztatta a felperest, hogy felszólította az alperest, küldje meg részére a megismerni kívánt közérdekű adatokat. A NAIH indoklása szerint a felperes által igényelt adatok létező, rögzített és ténylegesen az alperes kezelésében lévő adatok, amelyek elektronikus lekérdezéssel kinyerhetők, azok lekérdezésére és táblázatba rendezésére irányuló igénynek az alperes köteles eleget tenni.

[8] A NAIH felszólításának az alperes nem tett eleget, mert az abban foglaltakkal nem értett egyet.

[9] A felperes 2023. június 14-én a korábbi kérelmével lényegében azonos kérelemmel fordult az alpereshez, az alperes 2023. június 29-én a felperes által igényelt közérdekű adatok kiadását megtagadta a korábbi adatigénylés elutasításakor hivatkozott indokok alapján.

[10] Az elsőfokú bíróság ítéletének indoklása szerint nem volt vitás, hogy a kért adatok közérdekű adatok, a bíróságnak így abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a felperes által kiadni kért közérdekű adatok létező, az alperes rendelkezésére álló – következésképpen a felperesnek kiadható – adatoknak minősülnek-e, vagy sem. Az üggyel összefüggően lefolytatott NAIH 977/2023. számú eljárás során tett megállapításokkal azonos következtetésekre jutott. Az AB határozat [55] és [59] bekezdéseit szem előtt tartva azt a következtetést vonta le, hogy a felperesi adatkiadási kérelem teljesítése az alperes által kezelt adatok kikeresésére irányult, és nem új adattartalom előállítását jelenti. A kért adatokat ugyanis kizárólag az alperes kezeli, további adatok beszerzése nélkül teljesítheti, nincs szükség az adatok összevetésére, statisztikai elemzésére, értékelésére, új kimutatások készítésére, az adatokat magyarázó anyag előállítására, és a kikért adatok nem minősülnek az adatokból levont következtetésnek sem.

[11] Az elsőfokú bíróság elismerte, hogy az adatok kiadása során át kell vizsgálni az alperesnek a kezelt dokumentumokat, és a megismerhető adatokat el kell különítenie a nem megismerhető adatoktól. Álláspontja szerint azonban ennek a tevékenységnek a folyamán nem képződnek minőségileg új adatok, így az adatkiadás iránti kérelem kényelmi alapon nem tagadható meg a közfeladatot ellátó szerv részéről. Hangsúlyozta, hogy a közfeladatot ellátó szervnek rendelkezésére áll az elektronikus nyilvántartás, és adatkiadásra köteles, függetlenül attól, hogy esetleg szakértő segítségét kell igénybe vennie a létező és az általa kezelt adatok kigyűjtésére, kiválogatására. Az alperesnek ugyan bonyolult, többfajta leválogatást kell alkalmaznia, ami jelentős munkaterhet ró rá, azonban a jelentős munkateher önmagában nem adatmegtagadási ok, ezért az adatigénylés teljesítése erre hivatkozással nem tagadható meg.

[12] Mindezek alapján azt állapította meg, hogy az alperes kezeli a kiadni kért adatokat és annak kiadására köteles. A felperesi kérelemhez képest annyiban pontosította az adatkiadásra kötelező rendelkezés megfogalmazását, hogy a kiadni kért részletes adatokat magában a kérelemben is pontosan meghatározottaknak megfelelően – létszám szerint és átlagösszegben – határozta meg. Utalt arra, nem volt jelentősége annak, hogy az alperes korábban kiadott volna hasonló adatokat egy kutató részére.

[13] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést. Elsődlegesen kérte az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, másodlagosan pedig az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását.

[14] Eljárásjogi szabálysértésként arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság nem tett eleget az indokolási kötelezettségének, nem reagált az alperes NAIH döntésével szemben kifejtett kritikájára, nem vizsgálta az alperes által hivatkozott műveleteket, azok megvalósíthatóságát, nem tisztázta, hogy létezik-e az igényelt közérdekű adat, ítélete ezért sértette a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 346. § (5) bekezdését. Az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást, a megállapított tényállást ugyanezen okokból hiányosnak tartotta. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság ítélete nem tért ki arra, hogy a NAIH levelével szemben az alperes kifejezte egyet nem értését. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem elégedhetett volna meg a NAIH megállapításaival, a Pp. 264. § (2) bekezdésére figyelemmel a NAIH eljárástól függetlenül minden egyes releváns tény bizonyítania kellett volna az elsőfokú bíróságnak. Utalt arra is, hogy a bíróságot a NAIH döntése és az abban megállapított tényállás a Pp. 263. § (2) bekezdése alapján nem kötötte. Mivel az alperes vitatta, hogy a kért adatokat kezelné, iratellenesnek tartotta az elsőfokú bíróság ítéletének azt a megállapítását, miszerint nem vitatta, hogy a kiadni kért adatok közérdekű adatok.

[15] Kérte értékelni a kincstár elnökének a válaszlevelében foglaltakat. Megismételte az abban foglalt adatkezelési lépéseket. Eszerint az alábbi műveletekre lenne szükség a kért adatok előállításához: adatképzési lépések az elemi adatok alapján lekérdezések keretében, új adattáblák kialakítása új mezőstruktúrával, szakmai szempontok szerint meghatározott szűrőfeltételek alkalmazása számos adat mezőre, sorbarendezi szabályok alkalmazása, adattáblák összekapcsolása különböző módszerekkel, feltételekkel. Okfejtése szerint e műveletek valamennyi lépése olyan, a nyilvántartást érintő jogi és szakmai ismereteket feltételező mozzanatokat tartalmaz, amelyek nem helyettesíthetők automatizmussal, messze túlmutatnak az egyszerű matematikai és informatikai lépéseken. Hangsúlyozta, hogy az alperes még közvetett módon sem tett utalást arra, hogy kényelmi alapon tagadnák meg az adatkiadást.

[16] Mivel az elsőfokú bíróság az előzőek szerint számtalan releváns szempontot nem értékelt, ezért elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését kérte, másodlagosan pedig az ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását.

[17] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában nem állította, hogy a hatóság eljárása kötné, a felperes a NAIH megállapításaira okirati bizonyítékként hivatkozott. Álláspontja szerint az alperes fellebbezésében az adatkezelési műveletekről új tényeket adott elő, amelyek a másodfokú eljárásban már nem vehetők figyelembe, védekezésében csak általánosságban hivatkozott arra, hogy az adatok kiadása új adatok előállítását igényelné. Az elsőfokú bíróság helyes következtetést vont le arra, hogy a kért közérdekű adatok az alperes kezelésében vannak, az adatkérés teljesítéséhez nem szükséges új adatokat előállítania. Ezt alátámasztja, hogy korábban más személy részére – részben átfedő időszakra – már kiadta az alperes a kért adatokat, az alkotmánybírósági gyakorlat szerint az alperes az adatok kezelője.

[18] A fellebbezés nem alapos.

[19] Az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt fellebbezéssel nem érintett része, a Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú bíróság ítéletét teljes terjedelmében bírálta felül.

[20] Az alperes ellenkérelmében előadta, hogy a kért adatok személyes adatok lekérdezésével, szűrésével, statisztikai transzformációkkal állíthatók elő, hivatkozott az alperes és a NAIH közötti, eljárás során csatolt levelezésre. Nem állított a fellebbezésében új tény az adatkezelési lépésekről (Pp. 373. § (2) bekezdés).

[21] Az elsőfokú bíróság nem vétett az ügy érdemére kiható, a másodfokú eljárásban a felülbírálati jogkörök alkalmazásával nem orvosolható lényeges eljárási szabálysértést, az ítélet hatályon kívül helyezése iránti fellebbezési kérelem teljesítésének nem volt alapja a Pp. 381. § alapján. Az elsőfokú bíróság a megállapított tényállás alapján az általa alkalmazott jogszabály értelmezéséről, annak alkotmányos tartalmára kiterjedően számot adott, a Pp. 346. § (5) bekezdésének eleget tett. Az indokolás esetleges helytelensége az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése nélkül, az indokolás kiegészítésével, helyesbítésével orvosolható.

[22] Az alperes egyet nem értését kifejező válaszlevele részleteinek a tényállás szempontjából nem volt jelentősége. Nem tartalmazott az elsőfokú ítélet olyan indokolást sem, mely szerint a NAIH által megállapított tényekhez az elsőfokú bíróság kötve lenne, az elsőfokú bíróság eljárása nem sértette a Pp. 263. § (2) bekezdését és 264. § (2) bekezdését sem. Az alperes nem vitatta, hogy a kért információk előállíthatók, a NAIH válaszlevelében is hivatkozott az ehhez szükséges adatkezelési lépésekre, e tekintetben sem kellett a tényállást kiegészíteni. Az alperes alaptalanul sérelmezte az adatkezelési lépések részletes értékelésének hiányát az indokolásból. Az érdemi értékeléshez szükséges konkrét tényeket az ellenkérelmében, illetve – erre irányuló kérdések ellenére (Pp. 237. § (1), (4) bekezdés) – a másodfokú eljárásban sem adott elő. Nem terjesztett elő mellőzött bizonyítási indítványt, az elsőfokú bíróság így megalapozottan határozhatott bizonyítás folytatása nélkül a rendelkezésre álló adatok alapján.

[23] Az elsőfokú bíróság helyesen jelölte meg az alkalmazandó jogszabályokat és a jogszabályok alkotmányos tartalmának megfelelő értelmezésénél irányadó AB határozatot. A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság döntésével és annak indokaival is nagyobbreszt egyetértett. A fellebbezésben foglaltakra tekintettel az indokolást azonban a következők szerint pontosítja, illetve egészíti ki.

[24] Az elsőfokú bíróság helyesen indult ki abból, hogy annak megítélésénél, hogy a felperes kérelme alapján az alperesnek új adatot kell-e előállítania, vagy a kért adatokat közérdekű adatként kezeli, a 13/2019. (IV. 8.) AB határozat (AB határozat) indokolásában kifejtett szempontokat kell szem előtt tartani, és az adatmegtagadás megalapozottságát e szempontok tükrében kellett értékelni.

[25] A Fővárosi Ítéltábla az idézett AB határozat alapján az alkotmányos szempontok közül a felek jogvitájára tekintettel a következőket emeli ki.

[26] Az Alkotmánybíróság – az Emberi Jogok Európai Bíróságának (EJEB) gyakorlatával összhangban – jelentőséget tulajdonít annak a szempontnak [46], hogy a kért információ létezik, azt a közfeladatot ellátó szerv kezeli, az „készen és rendelkezésre áll” (EJEB, Társaság a Szabadságjogokért kontra Magyarország (37374/05.) ügy, 2009. április 1-jei ítélet, 36. bekezdés). A Magyar Helsinki Bizottság kontra Magyarország [GC] (18030/11) ügy 2016. november 8-i ítéletében (157-170 bekezdések) pedig az EJEB az információkéréssel összefüggően az információ rendelkezésre állásán túlmenően a jogszerű korlátozás vizsgálatánál szem előtt tartotta a következő kritériumokat is: az információkérés célját, a kért információ jellegét, a kérelmező szerepét.

[27] Az Alkotmánybíróság abban az esetben is úgy tekintette, hogy a kért információval az adatkezelő rendelkezik, ha elektronikus, számítógépes adatnyilvántartás esetében az adat kikeresése, vagy több adat esetén az adatsor létrehozása elektronikusan történik, így nem jelent jelentős munkaterhet. Ezért annak ellenére, hogy az adatkezelő felkutatja és rendszerezi a kért adatokat, úgy érzékeli, hogy az információ „készen és rendelkezésre áll” [49]. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában továbbá, ha az adatigénylés létező és kezelt (rögzített) adatok kigyűjtésére, meghatározott szempont szerinti kiválogatására és például táblázatba rendezésére vonatkozik, a kérelem alapvetően nem tagadható meg [55]. A munkateherrel járó igényeknél pedig egyrészt azt kell szem előtt tartani, hogy az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése megköveteli, hogy a közérdekű adatok megismeréséhez való jog biztosított legyen, az adatkezelő ne gördítsen akadályokat a közérdekű adatok megismerése elé [51]. Másrészt irreleváns az adathozzáférési jogosultság szempontjából, hogy szerepelnek-e a közérdekű adatokat kezelő szerv által létrehozott adatbázisban az általa kezelt adatok, ezért nem tagadható meg az adatigény arra hivatkozással, hogy a kért adat közvetlenül, pl. elektronikusan nem áll rendelkezésre, és az egyébként rögzített adat hozzáférhetővé tételéhez idővel és költséggel járó többletmunkához van szükség [53]. Nem tagadható meg az igény akkor sem, ha az adatigénylés teljesítése az általa kezelt dokumentum átvizsgálását, s a benne található nyilvános adatok és nem nyilvános adatok elkülönítését igényelné [55]. Harmadrészt a nyilvánosság korlátozása csak akkor fogadható el alkotmányosan indokoltnak, ha valamely alkotmányos érték védelme kényszerítően indokolja. Ilyen alkotmányos érték lehet az állami szervek zavartalan működésének, a feladat-ellátás feltételeinek a biztosítása, ez csak szélsőséges esetben merül fel [56]. Nem az átvizsgálendő dokumentumok száma, terjedelme a döntő, hanem a munkateher nagysága alapvetően a dokumentumok átvizsgálásának jellegétől, a vizsgálat részletességétől függ [57]. Szempont lehet továbbá az alapjog alkotmányos korlátozásakor az is, hogy a kiadni kért információ tekintetében az adatkezelő monopólium helyzetben van-e [58].

[28] Az AB határozat indokolása [59] szerint ugyanakkor az egyébként kezelt (például tárolt) adatok kikeresésétől el kell különíteni azt az esetet, amikor nem egy konkrét, adott esetben többletmunkával kikereshető, a közfeladathoz kapcsolódó adatra vagy adatsorra irányul az igénylés, hanem arra, hogy az adatkezelő az általa kezelt adatok összevetése útján új, minőségileg más adatot (statisztikát, kimutatást) állítson elő.

[29] Annak mérlegelésekor, hogy nem egyébként rögzített adatok kiadására, hanem valóban új, a kezelt adatoktól minőségileg eltérő adatok előállítására irányul-e az adatigénylés, a legnagyobb gondossággal kell eljárni [61].

[30] A Fővárosi Ítéltábla az AB határozatra, illetve az előzményi 6/2016. (III. 11.) AB határozatra és a 12/2004. (IV. 7.) AB határozatra tekintettel hangsúlyozza azt is, hogy a közérdekű adatok megismeréséhez fűződő jog kitüntetett alkotmányos védelemben részesül a véleménynyilvánítás részeként. Az EJEB gyakorlatát az Alkotmánybíróság az AB határozat indokolása szerint is [24] az alapjogok érvényesülésének minimális mércéjeként fogadja el. Az EJEB pedig alapvető szempontként értékeli, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága érvényesülésének feltétele az, hogy az egyének a vélemény kialakításához szükséges közérdekű információkhoz hozzáférjenek. Kiemelt alapjogként az információszabadság korlátozása konkrétan megalapozott megtagadási ok fennállása esetén lehet alkotmányos. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint ezért a nyilvánosság-korlátozási okra való formális hivatkozás, a korlátozás tartalmi indokoltságának kétségtelen bizonyítása nélkül a közérdekű adatok megismeréséhez való jog aseptalan, így kétségtelen korlátozásának minősül (6/2016. (III. 11.) AB határozat, [40] bekezdés).

[31] Az Info tv. 31. § (2) bekezdése értelmében az előző szempontokra is figyelemmel a megtagadás jogszerőségét és indokait a perben az adatkezelőnek, azaz az alperesnek kellett bizonyítania. Az alperes a megtagadás indokaként arra hivatkozott, hogy a kérelem teljesítéséhez új adatot kell előállítania, adatok előállítására nem köteles. Következésképpen az Info tv. 31. § (2) bekezdése alapján neki kellett bizonyítania, hogy a kért információk előállítása olyan összetett feladat, ami – az AB határozat indoklására figyelemmel – minőségében új adat előállításának minősül, a kért adatokat ezért közérdekű adatként nem kezeli.

[32] Nem vitásan az alperes – mint állami feladatot ellátó szerv – jogszabályi kötelezettsége volt a nyugdíj- és a nyugdíjszerű ellátások folyósítása. Az alperes kezelte a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (Tny.) 96. § (2) bekezdése a), c) és h) pontja szerint a személyazonosító, a lakóhely, a megállapított, illetve folyósított ellátásra vonatkozó adatokat. Ezek ugyan személyes adatok, a felperes azonban kérelmében nem a személyes adatokra, hanem az alperes által folyósított ellátások különböző bontásban meghatározott kedvezményezettjeinek számára és éves átlagösszegére kért információkat. Amennyiben a kért információ felett az alperes rendelkezik, azt kezeli, a kért adatok közfeladatot ellátó szerv kezelésében lévő és közfeladat ellátásával összefüggően keletkezett – személyes adat fogalma alá nem eső – adatként az Info tv. 3. § 5. pontja alapján közérdekű adatoknak minősülnek. A Fővárosi Ítéltábla ebben a tekintetben az alperes érvelésével szemben hangsúlyozza, hogy az AB határozat idézett indoklásából ([53]

bekezdés) kitűnően nincs annak jelentősége, hogy a közérdekű adat megismerése iránti kérelemben kért információk a kért formában nem szerepelnek az alperes nyilvántartásában.

[33] Az alperes a felperes által hivatkozott korábbi kutatónak 2017 júliusában teljesített azonos tartalmú, más időszakot érintő adatszolgáltatást, a másodfokú eljárásban tett nyilatkozata szerint más körülmények között, amelyet részletezni nem tudott. A Fővárosi Ítéltábla utal arra, hogy az érintett időszakokban nincs átfedés, ugyanis a felperes éves bontásban kérte 2017-től az általa megjelölt adatokat. Az alperes kezelésében ezért nem álltak a perbeli időszakra kért adatok (2017-2022) abból az okból, hogy már korábban is teljesített az alperes ilyen tartalmú adatkérést. A korábbi adatkérés teljesítése azonban azt alátámasztotta, hogy az alperes rendelkezett azokkal az adatokkal és módszertannal, amivel az adatkérés teljesítésére képes, ezt a perben sem tette vitássá.

[34] Az alapvető jog korlátozhatósága szempontjából önmagában közömbös, hogy a válaszadáshoz informatikai, illetve jogi szakértelemre szükség van-e. Nem feltételezhető, hogy a szükséges informatikai, jogi tudás nem állt a nagy mennyiségű személyes és egyéb adatot kezelő alperes rendelkezésére. Sem a perben, sem a NAIH előtti eljárásban nem hivatkozott arra az alperes, hogy az információ megadása veszélyeztetné a működését, esetleg aránytalanul jelentős munkamennyiséggel járna, visszaélésszerű lenne. Nem volt szükség így annak mérlegelésére, hogy a közérdekű adatok megismeréséhez való jog valamely alkotmányos érdek védelme érdekében korlátozható-e, összhangban az AB határozat indokolásával ([56] bekezdés). A felperes kutatási célból igényelte az adatokat, a kért adatokból a költségvetésre levonható következtetések közérdeklődésre tarthatnak számot, és a közpénzek átlátható felhasználásához köthetők. Nem merült fel az, hogy a kérelemben szereplő információk más forrásból a felperes számára elérhetővé válhattak volna, az alperes nem hivatkozott az adatkéréssel összefüggően elérhető statisztikákra. Az AB határozat értelmében ([58] bekezdés) pedig figyelembe kellett venni azt is, ha a kért közérdekű információk máshonnan nem érhetőek el (adatmonopólium).

[35] A fellebbező alperes arra helyesen hivatkozott, hogy a jogvita elbírálása szempontjából jelentősége van az adatkezelési lépések konkrét vizsgálatának, az adatkezelési lépéseket meghatározó tényeknek. E tények alapján lehet elsődlegesen megítélni, hogy a kért információk az alperes által kezelt közérdekű adatoknak minősülnek-e az Info tv. 3. § 5. és 10. pontjainak alkotmányos, az AB határozat indokolásának megfelelő tartalmú értelmezése szerint, vagy új adat előállítása iránti kérelemnek.

[36] A NAIH az eljárásában kísérletet tett a pontos műveletek, adatkezelési lépések tisztázására, az alperes válaszában azonban nem vezette le konkrétan a személyes adatoktól a kért információig vezető adatkezelési lépéseket, csak általános matematikai, informatikai műveletekre hivatkozott, amelyek alapján – figyelemmel az adatok elektronikus kezelésére – a konkrét lépésekre, azok indokoltságára és a megtagadási ok megalapozottságára nem lehetett következtetni.

[37] Az alperes a másodfokú eljárásban feltett kérdésekre (Pp. 237. § (1), (4) bekezdése, 369. § (4) bekezdése) sem adott elő konkrét tényeket. Nem jelölte meg, hogy milyen formában kezeli az adatképzés során elemi adatokként tételezett, lekérdezéssel érintett személyes adatokat. Következésképpen az sem volt megállapítható, hogy a lekérdezés milyen módon kezelt adatokból indul ki, mi az első, konkrét adatkezelési lépés és mik a további szükséges lépések. Nem volt következtetés levonható arra sem, hogy a leírt matematikai, informatikai műveletek mennyire minősülnek összetettnek. Ebben a tekintetben figyelembe kell venni, hogy az alperes az elemi adatokat (személyes adatokat) nem vitásan elektronikusan kezelte. Így ugyanazok az adatkezelési műveletek, amelyek papír alapon összetetteknek minősülhetnek, jelentős munkateherrel járnak, elektronikus úton – a körülményektől és az informatikai lekérdezési, anonimizálási lehetőségektől függően – informatikai képzettségű személy számára egyszerűen és gyorsan, képletek, függvények alkalmazásával, vagy anélkül megvalósíthatóak. Az így szerzett információk ugyanilyen műveletekkel szűrhetők, rendezhetők, összesíthetők táblázatokban. A táblázatok szükséges adatai pedig a táblázatok sorainak informatikai úton elvégzett összeadásával (egyszerű matematikai művelettel) összeszámolhatóak. Ezzel összefüggően szem előtt kell tartani, hogy a rögzített adatok kigyűjtésére, meghatározott szempont szerinti kiválogatására és táblázatba rendezésre irányuló kérelem alapvetően az AB határozat indokolása ([55] bekezdés) értelmében nem tagadható meg. A körülményektől függően az is lehetséges, hogy a korábbi adatkérés alapján ismert módszertan birtokában a felperes által kért adatokat az AB határozat indokolása ([49] bekezdés) értelmében úgy kell érzékelni, hogy a kért információ „készen és rendelkezésre áll”.

[38] Az alperes az adatkezelési lépéseket értékelhetővé tevő egyéb konkrét tényeket sem adott elő. Nem nyilatkozott érdemben a műveletekhez szükséges időről, munkaerő-forrás igényről, a nyugdíjki fizetések adatait feldolgozó statisztikákról a NAIH eljárásban feltett kérdésekre adott válaszaiban. Ehelyett a NAIH és a bíróság előtti eljárásban is azt az álláspontját hangsúlyozta, hogy a leírt, szükséges adatkezelési műveletek túlmutatnak az egyszerű matematikai, informatikai műveleteken, ezt az állítását azonban a konkrét adatképzési lépések levezetése hiányában nem tette ellenőrizhetővé. A megtagadási ok tartalmi ellenőrizhetőségének lehetősége nélkül a közérdekű adat megismerése iránti kérelem megtagadása – új adat előállítására hivatkozással – formális hivatkozásnak bizonyult, ami az Alkotmánybíróság gyakorlatában az információs szabadság nem megengedhető korlátozása, ezért nem jogszerű. A Fővárosi Ítéltábla ezzel összefüggően kiemeli, hogy az AB határozat indokolása ([61] bekezdés) értelmében a legnagyobb gondossággal kell vizsgálni azt, hogy valóban új, a kezelt adatoktól minőségileg eltérő adatok előállítására irányul-e az adatigénylés, mivel a közérdekű adatokhoz való hozzáférés megtagadása végső soron megakadályozhatja a tájékozott részvételt a közérdekű ügyekről folytatott vitában.

[39] Az előzőekre tekintettel az alperes nem tudta kétséget kizáróan bizonyítani, hogy az adatigénylést az Info tv. 31. § (1) bekezdése alapján alapos indokkal tagadta meg, és a kérelem teljesítése az AB határozat szempontjai alapján új adat előállításának minősülne. A felperes által kért információk így az alperes által kezelt, az Info tv. 3. § 5. pontja szerint közérdekű adatoknak minősültek, amelyek megismerhetővé tételére az Info tv. 26. § (1) bekezdése, 28. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság megalapozottan kötelezte az alperest.

[40] Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[41] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, a Fővárosi Ítéltábla ezért az alperest a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes másodfokú perköltségének megfizetésére, melynek összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése alapján 3,5 óra munkaidő figyelembevételével állapította meg áfa nélkül.

[42] Az eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 57. § (1) bekezdés o) pontja alapján illetékmentes.

Budapest, 2023. november 28.

Dr. Hóbl Katalin s. k.

a tanács elnöke

Dr. Istenes Attila s. k.
k.

előadó bíró

Dr. Szabó Csilla s.

bíró